

Wojciech Mroczka

"Duszpasterze i duszpasterstwo w parafii Lubla w latach 1939-1945", Marcin Nabożny, Lubla 2008 : [recenzja]

Rocznik Kolbuszowski 11, 249-250

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WOJCIECH MROCZKA – Kolbuszowa

[Recenzja]: Ks. Marcin Nabożny,
*Duszpasterze i duszpasterstwo w parafii
Lubla w latach 1939-1945,*
Gmina Frysztak, Lubla 2008, ss. 152,
ISBN 978-83-61035-60-2

Badania nad historią Kościoła katolickiego pod okupacją hitlerowską mają w historiografii polskiej szczególną pozycję. Ich efektem są między innymi prace dotyczące strat osobowych i materialnych, jakie poniósł wówczas polski Kościół, jak również i te poświęcone całokształtowi życia kościelnego w tych niezwykle ciężkich czasach. Pojawiają się także opracowania, które ukazują nie tylko duszpasterską pracę kapłanów w poszczególnych parafiach, ale także sygnalizują ich zaangażowanie w walkę narodowowyzwoleńczą. Dobrze, że takie prace są publikowane, bo dzięki temu lokalne społeczności mogą poznać swoich duszpasterzy, którzy wtedy nierzadko z narażeniem własnego życia wypełniali obowiązki duszpasterskie oraz służyli Ojczyźnie, a co za tym idzie spełniali ważną rolę w kształtowaniu i formowaniu wspólnot parafialnych. Istotne jest również, że takie publikacje przybliżają wiele nieznanych lub zapomnianych faktów historycznych z dziejów tych najmniejszych jednostek administracyjnych Kościoła katolickiego, jakimi są parafie. Do takich prac należy niewątpliwie praca ks. Marcina Nabożnego pt.: *Duszpasterze i duszpasterstwo w parafii Lubla w latach 1939-1945*, która ukazała się w 2008 roku.

Książka ta jest pracą magisterską obronioną w roku 2007 na Wydziale Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II w Lublinie. Została wydana ze środków Gminy Frysztak. Składa się z czterech rozdziałów. W pierwszym z nich zaprezentowani są proboszczowie oraz ich współpracownicy (wikariusze, Rada Parafialna, służba kościelna). Drugi rozdział poświęcony jest posłudze

liturgicznej. Natomiast w trzeciej części mamy opis szafarstwa sakramentów i sakramentaliów, a czwarty rozdział zawiera informacje na temat kaznodziejstwa i katechizacji. Te cztery części poprzedzone są: *Przedmową* ks. dr. hab. Stanisława Nabywańca, prof. Uniwersytetu Rzeszowskiego, *Słowem Proboszcza* parafii Lubla ks. Juliana Bartnika oraz dość obszernym wstępem Autora. Na końcu książki, oprócz zakończenia, są zamieszczone: bibliografia, wykaz tabel i skrótów oraz aneks składający się z 4 map i 23 fotografii.

Praca powstała w oparciu o bogatą bazę źródłową. Wykorzystane zostały nie tylko książki i artykuły publikowane, ale także źródła rękopiśmienne i drukowane oraz relacje, wywiady i ankiety. Bardzo umiejętnie skorzystano z akt metrykalnych parafii Lubla, opracowując na ich podstawie kilka tabel, w których zawarto dane dotyczące ilości: chrztów, zgonów, zawartych małżeństw oraz imion nadawanych podczas chrztu. Cały zebrany materiał źródłowy został właściwie przepracowany, na podstawie czego wyciągnięto logiczne wnioski.

Prezentowana książka jest dobrze napisana. Wyróżnia się przemyślaną i logiczną konstrukcją. Zawarte w niej treści są dostępne i w pełni zrozumiałe nawet dla nieprzygotowanego czytelnika. Autor w prosty, klarowny i spokojny sposób feruje sądy oraz opinie, nie goniąc za sensacją. Mimo że publikacja ta dotyczy czasów, o których nie łatwo jest pisać, bo okres okupacji hitlerowskiej nie jest czasem dobrobytu, pomyślności i rozkwitu, to mimo to ks. Marcin Nabożny stworzył ciekawe dzieło, które czyta się z zainteresowaniem połączonym z szacunkiem do ówczesnych duszpasterzy z Lubli, którzy potrafili w tragicznych latach II wojny światowej należycie wypełniać swoje obowiązki duszpasterskie, a zarazem służyć Polsce.

Na podkreślenie zasługuje również to, że w tej publikacji znajdziemy wiele informacji dotyczących nie tylko dziejów parafii Lubla, ale także tych, które ukazują bardzo długą historię tej miejscowości oraz zawierają dane o: papieżu Piusie XII, kardynale Augustie Hlondzie, biskupach przemyskich Franciszku Bardzie i Wojciechu Tomace oraz dziekanie brzosteckim ks. Wilhelmie Żywickim. Żałować jednak należy, że wydawca nie zadbał o zamieszczenie indeksu nazwisk i miejscowości, co w sposób istotny ułatwiłoby korzystanie z książki.

Omawiana publikacja stanowi przykład rzetelnego, napisanego z głębokim zaangażowaniem opracowania, będącego cennym przyczynkiem do poznania dziejów Kościoła na Podkarpaciu w czasach II wojny światowej i winna być zajmującą lekturą dla wszystkich, którzy interesują się tą tematyką.